

SUOMEN ELÄINLÄÄKÄRILIITTO
FINLANDS VETERINÄRFÖRBUND

Kilpailu- ja kuluttajavirasto
PL 5, 00531 Helsinki
kirjaamo@kkv.fi
laura.kauppila@kkv.fi
sofia.ylieskola@kkv.fi

LAUSUNTO

27.1.2015

Asia: LAUSUNTO YRITYSKAUPPA-ASIASSA EQT VI LIMITED / ANIMAGI OY

Viite: Dnro 6/KKV14.00.10/2015

Lausuntonaan Suomen Eläinlääkäriliitto ry toteaa seuraavaa:

Vallitseva kilpailutilanne

Eläinlääkintäpalvelutarjoajien ketjuuntuminen alkoi Suomessa varsinaisesti vuonna 2008. Tämän jälkeen kehitys on ollut nopea ja Suomessa toimivat ketjut ovat kasvaneet aggressiivisesti mullistaen alaa monella eri tavalla. Yhden isoimman ketjun, Univet Oy:n (jäljempänä Univet), omistaja EQT VI Limited (jäljempänä hakija) hakee nyt lupaa ostaa toisen isoimmista ketjuista, Animagi Oy:n (jäljempänä Animagi).

Ketjuuntuminen on merkittävästi vaikuttanut eläinlääkintäpalvelujen tarjoamiseen Suomessa. Isojen ketjujen lisäksi yksityisiä eläinlääkintäpalveluja tarjoavat erikokoiset yritykset. Tällainen ketjuun kuulumaton yritys on kuitenkin yleensä pieni, muutamana eläinlääkärin työpanokseen perustuva yritys. Eläinlääkintäpalveluja järjestetään myös julkisena palveluna kunnaneläinlääkärijärjestelmän kautta. Kunnaneläinlääkäri suorittaa lakisääteistä tehtävää, joka rahoitetaan osittain julkisilla varoilla ja osittain asiakkaiden maksamilla toimenpidepalkkioilla.

Yrityskaupan mahdollisista markkinavaikutuksista

Univet ja Animagi –ketjuilla on jo tässä vaiheessa merkittävästi valtaa etenkin pieneläinlääkinnän palvelumarkkinoilla, mutta myös hevoseläinlääkinnän palvelumarkkinoilla. Yhdistyneen ketjun markkina-asema tulisi olemaan huomattava. Yhdistyneen ketjun kilpailijoina toimisivat Tuhatjalka –ketju ja yksittäiset yrittäjät.

KKV:n lausumapyyntönsä on selostettu hakijan esittämiä väitteitä eläinlääkintäpalvelujen markkinoista Suomessa sekä arvioita yhdistyneen ketjun markkinaosuudesta alueittain. Hakijan taulukko sisältää yhteenlaskuvirheitä. Se perustuu myös keinoeteiseen jakoon ns. pieneläinklinikka- ja pieneläinsairaalamarkkinoihin. Hakija

on ilmoittanut tämän jaottelun perusteeksi sen, että sairaaloiden yleinen varustetaso olisi klinikoiden tasoa parempi ja että vain sairaalat tarjoaisivat laaja-alaista erikoishoitoa, heräämötiloja ja ympärivuorokautista päivystystä. Tämä ei liiton käsityksen mukaan pidä paikkaansa, sillä näitä palveluja tarjotaan myös lukuisilla klinikoilla ympäri Suomea. Eläinsairaalatoiminnan erottaminen eläinklinikoista antaa siis väärän kuvan yhdistyneen ketjun markkinaosuuksista. Keinotekoinen erottelu lienee tarkoitushakuinen, sillä hakija pystyy näin ilmoittamaan yhteenlasketuiksi markkinaosuusikseen 20 – 30 %. Ilman tätä keinotekoisia erottelua Univetin ja Animagin yhteenlaskettu markkinaosuus on sen sijaan jo hakijan ilmoittamien tietojen perusteella yli 50 %.

Hakija vaikuttaisi myös sisällyttävän julkisia palveluja markkinaosuuslaskelmiinsa. Lakisääteistä tehtävää hoitavien, julkista palvelua tarjoavien eläinlääkärien lisääminen markkinaosuuslaskelmaan väärentää markkina-analyysia ja pienentää virheellisesti Univetin ja Animagin markkinaosuuksia. Tältä osin laskelmaa on ehdottomasti tarkennettava.

Hakijan ilmoittamiin markkinaosuuslaskelmiin on myös muilta osin suhtauduttava kriittisesti. Kuitenkin jo hakijan ilmoittamien tietojen perusteella yhdistynyt ketju tulisi hallitsemaan merkittävän osan hakijan itse määrittelemästä ”pieneläinlääkintämarkkinasta” etenkin pääkaupunkiseudun, Kouvolan, Lappeenrannan, Jyväskylän ja Oulun alueilla. Tämän lisäksi hakijan ilmoittamat määrät näyttävät alhaisilta, joten liitto kehottaisi joka tapauksessa selvittämään ainakin pääkaupunkiseudun, Hämeenlinnan, Kouvolan, Lappeenrannan sekä Oulun alueen yksityisen eläinlääkintähuollon liikevaihdot. Esimerkiksi Univetin Hattulan toimipiste vaikuttaisi kokonaan puuttuvan aineistosta.

On todennäköistä, että tähän asti nähtävillä olevat trendit voimistuisivat yrityskaupan myötä. Jo nykytilanteessa ketjut ovat merkittävästi vaikuttaneet esimerkiksi palveluiden hintatasoon. Tämä sekä kuluttajille suunnatuissa palveluissa että julkisen puolen kilpailutuksissa. Nämä trendit voimistunevat, jos ketjut yhdistyvät. Hintakilpailun väheneminen voi olla erityisen merkittävää erikoisosaamisalueilla, joilla on odotettavissa, että kilpailu vähentyisi erityisen merkittävästi. Myös mahdolliset vaikutukset alan tarvike-, väline- ja lääketoimittajiin tulisi ottaa huomioon.

Liiton jäsenten keskuudessa on myös esiintynyt huolta yhdistyneen suurketjun mahdollisuuksista ajaa pienempiä yrityksiä markkinoilta polkemalla hintoja tai kohdentamalla alennuskampanjoita juuri pienyrityksille elintärkeisiin hoitotoimenpiteisiin. Jo nyt alalla on kokemusta siitä, että ketjut ohjaavat asiakkaat eteenpäin vain oman ketjun sisällä, jopa toiselle paikkakunnalle. Tähän liittyvänä ilmiönä ketjut ovat myös olleet taipuvaisia rajoittamaan erikoiskoulutusmahdollisuuksia vain omalle välle. Voimistuvana trendinä tämä voi vaarantaa eläinlääkärien työhön pohjautuvaa jatkokoulutusta laajemminkin.

Yhdistymisellä voi olla rajoittavia vaikutuksia myös palkansaajien osalta. Jo nyt on ollut todettavissa, että ketjuissa on tarjottu vastavalmistuneille alan palkkatasoa selvästi alittavia palkkoja. Ketjut ovat myös voimakkaasti ajaneet ns. nollasopimuksia, joilla työntekijä kutsutaan vain tarvittaessa töihin. Työehtojen huononeminen voi kiihtyä yhdistymisen myötä.

Edellä esitetyn perusteella liitto kehottaa Kilpailu- ja kuluttajavirastoa arvioimaan ehdotetun yrityskaupan vaikutuksia perinpohjaisesti.

Eläinlääkäriliiton lausunto ei sisällä liikesalaisuuksia.

Marjatta Vehkaoja
toiminnanjohtaja